

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра економіки та публічного управління

Декан доц. Андрій СТАСИШИН
ЗТВЕРДЖУЮ
«31» _____ серпня _____ 2023 р

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

з навчальної дисципліни	Концептуальні засади публічного управління та адміністрування
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність:	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма:	Публічне управління та адміністрування

Львів-2023

Програма навчальної дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування» для здобувачів вищої освіти
за галуззю знань 281 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
ОП «Публічне управління та адміністрування»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

«29» серпня 2023 року – 13 с.

Розробник: Парубчак І.О., д.держ.управл., професор, професор кафедри економіки та публічного управління

**Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.**

Завідувач кафедри _____ проф. Капленко Г.В.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

© Парубчак І.О., 2023р.
© ЛНУ імені Івана Франка, 2023р.

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, методологічні та практичні основи інноваційних технологій стратегічного управління публічною сферою та її складовими для досягнення цілей розвитку суспільства, держави, громади, людського колективу, суб'єктів публічної сфери: органів публічного управління – органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів громадянського суспільства, громадських організацій; підприємств, установ і організацій різних форм власності.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування» є формування здатності розв'язувати комплексні проблеми в сфері публічного управління та адміністрування суспільними процесами та відносинами, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у здобувачів вищої освіти. Сучасні концепції публічного управління та адміністрування сьогодні є невід'ємною складовою ефективного функціонування розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як ключовий критерій належного соціально-політичного врядування, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування».

Основні завдання

Основні завдання навчальної дисципліни: узагальнення теоретичних засад у сфері публічного управління, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції; визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління в розвитку суспільства; опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного управління об'єктів публічної сфери; оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків; формування навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Пререквізити

Вивчаючи навчальну дисципліну «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування» здобувачі вищої освіти отримують базові знання, достатні для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел «Прийняття управлінських рішень в сфері публічного управління та адміністрування», «Основи фандрейзингу та грантрайтингу у публічній сфері», «Комунікації та взаємодія у публічному управлінні», «Механізми та технології публічного управління та адміністрування», «Публічне управління в сфері національної безпеки»

Вимоги до знань і умінь

Після вивчення навчальної дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування» здобувачі вищої освіти повинні

а) знати: основні поняття та категорії публічного управління; концептуальні засади публічного управління і нормативно-правову основу його забезпечення; основні теорії управління суспільством і державою; поняття громадянського суспільства як суб'єкта публічного управління; історичні аспекти управління на території нинішньої України; закономірності та принципи публічного управління, їх застосування; механізми та інструменти забезпечення публічного управління та сталого розвитку; напрями змін у

публічному управлінні, поняття сервісної держави; поняття, сутність та моделі багаторівневого управління; організаційні та правові основи координації діяльності суб'єктів та об'єктів публічного управління; поняття, сутність та ознаки мережевого управління; колективне та одноосібне, організаційне лідерство як інструмент досягнення суспільно корисної мети в публічному управлінні.

б) вмiти: забезпечувати належний рівень публічного управління на різних рівнях управління; формувати організаційну, нормативну, інституційну, інформаційну, політичну, кадрову, мотиваційну основу забезпечення публічного управління на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях управління; використовувати навички з консультування та надання роз'яснень і рекомендацій фізичним і юридичним особам з питань функціонування суб'єктів і об'єктів публічної сфери, цінностей, цілей, стратегій, шляхів їх реалізацій, діяльності органів публічного управління тощо; застосувати навички з координації та взаємодії в умовах багаторівневого управління; при забезпеченні публічного управління дотримуватися цінностей, традицій, ідеалів, норм і правил поведінки прийнятих у демократичних, правових державах; послуговуватися навичками із застосування при вирішенні проблем публічного управління ціннісних та історичних контекстів; аналізувати розвиток управлінських процесів у публічній сфері, ідентифікувати проблеми та обґрунтовувати необхідність їх вирішення, добирати для цього необхідну та релевантну кількісну і якісну інформацію, робити обґрунтовані та неупереджені висновки; адаптувати міжнародно визнані стандарти публічного управління; створювати та /або модернізувати систему управління публічною сферою (або її складовою чи об'єктом управління); застосовувати ефективні форми і результативні методи публічного управління; самостійно проводити прикладні дослідження з вирішення складних задач і проблем публічного управління; володіти методологією та методами наукового дослідження, наукового обґрунтування стратегій розвитку публічної сфери (або її складової), відповідних програм і проєктів та забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єкту.

Програмні результати навчання:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Програмні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною навчальною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання у практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати набуті знання

Навчальна програма складена на **4** кредити.

Форми контролю –модульний контроль, екзамен.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1.** Загальні основи публічного управління та адміністрування як соціального феномену.
- Тема 2.** Основні етапи розвитку теорії публічного управління та адміністрування.
- Тема 3.** Публічне адміністрування: поняття, принципи, функції.
- Тема 4.** Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління.
- Тема 5.** Держава як суб'єкт управління соціальними процесами. Інститути публічного управління.
- Тема 6.** Місцеве самоврядування та його роль у публічному управлінні.
- Тема 7.** Процеси підготовки та ухвалення публічно-управлінських рішень в контексті забезпечення їх якості.
- Тема 8.** Публічне адміністрування в умовах європейської інтеграції України.
- Тема 9.** Публічні та адміністративні послуги в системі публічного адміністрування.
- Тема 10.** Публічне управління в окремих сферах господарської діяльності.
- Тема 11.** Публічна політика та її формування.
- Тема 12.** Публічне управління сталим розвитком.
- Тема 13.** Громадськість та її роль в публічному управлінні.
- Тема 14.** Етика та антикорупційні аспекти в публічному управлінні.
- Тема 15.** Ефективність та результативність діяльності публічних адміністрацій.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні основи публічного управління та адміністрування як соціального феномену.

Управління: природа, сутність, узагальнені підходи до розкриття змісту. Публічне управління як соціальне явище, його основні властивості, характерні ознаки та головні завдання. Мета, суб'єкти, об'єкти, принципи публічного управління та адміністрування. Публічне управління як складна система, підходи до виокремлення її підсистем і елементів. Відмінні риси та особливості системи публічного управління та адміністрування.

Тема 2. Основні етапи розвитку теорії публічного управління та адміністрування.

Історичний генезис зародження та формуванні державно-управлінської думки. Класичні моделі управління, формування системи принципів адміністративно-державного управління. Школа «людських відносин» (урахування в управлінні психологічних особливостей людей). Поведінковий (біхевіористичний) підхід в управлінні. Модель "Нового публічного врядування" (New Public Management). Теоретичні концепти "Належного врядування" (Good Governance) та "Новітньої моделі врядування майбутнього" (Newest Models of the Future of Governance). Транспарентність публічного адміністрування.

Сучасні тенденції у публічному адмініструванні. Поняття європейського адміністративного простору. Імплементация чинних моделей управління в українську практику.

Дослідження еволюції публічного управління в Україні як підгрунтя розвитку теорії і практики здійснення трансформаційних державно-управлінських процесів. Адміністрування у Київській Русі та Галицько-Волинському князівстві. Публічне управління в Україні як частині Речі Посполитої. Адміністрування у Козацькій республіці. Державне управління України у складі Російської імперії Проблеми державного управління в період революційних змін 1917-1920 рр. Радянський період. Державне управління в незалежній Україні: проблеми та особливості.

Тема 3. Публічне адміністрування: поняття, принципи, функції.

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предмет вивчення публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування.

Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна. Джерела науки публічного управління (адміністрування): 1) ринково-ліберальний підхід, сформульованого в концептуальних моделях нового менеджменту; 2) ліберальнокомунітаристський, що розвивається в контексті концепції «політичних мереж» і спирається на розвиток структурних взаємовідносин (договірних) між політичними інститутами держави і суспільства; 3) «рецептивне адміністрування», в контексті якого публічна адміністрація розглядає громадян як активних членів суспільства, для яких відкрита адміністрація для того, щоб дати можливість ввійти у процес вироблення публічної політики.

Закони та принципи публічного адміністрування. Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управлінського впливу від стану системи та навколишнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади.

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління.

Теоретико-методологічні засади аналізу громадянського суспільства. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави. Проблеми взаємодії держави та суспільства. Концептуальні засади суспільного діалогу. Засоби досягнення суспільного консенсусу. Проблема легітимності влади.

Тема 5. Держава як суб'єкт управління соціальними процесами. Інститути публічного управління.

Сутність, функції та основні риси сучасної держави та публічного управління й адміністрування. Вплив видів і форм держави, державного ладу та політичного режиму на організацію державного управління. Категорія влади. Розвиток держави як суб'єкта публічного управління. Місце та роль публічної влади у складі державно-владного механізму. Механізми публічного управління. Структура, функції, методи, процес управління та технологія.

Суть та складові інститутів публічного управління. Правовий, соціальний, економічний інститути публічної служби. Державна служба. Муніципальна служба. Наднаціональні інститути публічного управління. Інститути громадянського суспільства. Нормативно-правове забезпечення функціонування інститутів публічного управління.

Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та публічне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. Централізація та децентралізація у структурній організації публічного управління. Права, компетенція, функції центральних органів виконавчої влади. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами

влади. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства України та їх повноваження. Державні служби, агентства, інспекції та інші центральні органи виконавчої влади в Україні: їх статус, функції. Форми та методи управління публічною службою: економічні, адміністративні, організаційно-правові (інструктування, інспектування, координація). Проведення державної політики у сфері публічної служби. Специфіка формування публічної служби в Україні в процесі проведення адміністративної реформи. Моделі організації публічної служби в зарубіжних країнах. Функціональна діяльність інститутів публічної служби.

Тема 6. Місцеве самоврядування та його роль у публічному управлінні.

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі публічного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в місті Києві. Органи самоорганізації населення. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: основні функції. Місцеві державні адміністрації в системі публічного управління. Правовий статус, функції та компетенції місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Тема 7. Публічне адміністрування в умовах європейської інтеграції України

Основні теоретичні підходи щодо класифікації видів публічного адміністрування. Вчення про типи публічного адміністрування: теоретичні основи та практичне значення. Розмежування видів публічного адміністрування та форм діяльності публічної адміністрації. Трансформація публічного адміністрування у контексті формалізації європейського адміністративного простору. Європейські засади публічного адміністрування у сфері господарювання.

Тема 8. Публічні та адміністративні послуги в системі публічного адміністрування.

Поняття, природа і зміст публічних послуг (державних і муніципальних), що надаються органами публічної влади. Місце публічних послуг у структурі діяльності держави. Ознаки публічних послуг. Принципи надання публічних послуг. Поняття і види форм державного управління з надання публічних послуг (публічно-правова та приватноправова організаційні форми).

Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Електронні адміністративні послуги. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг.

Проблема якості публічних послуг та їх стандартизація.

Тема 9. Публічне управління в окремих сферах господарської діяльності

Об'єктивна необхідність публічного управління та регулювання економіки. Суть, форми, методи інструменти управління та регулювання економіки як сукупність інституційного, громадського та державного регулювання. Функції держави в сучасній ринковій економіці. Моделі та концепції державного регулювання економіки. Межі державного втручання в ринкові механізми та принципи державного регулювання економіки.

Об'єкти та суб'єкти державного управління та регулювання економіки. Система органів державного регулювання економіки. Класифікація методів державного регулювання економіки. Сутність правового, економічного, адміністративного регулювання економіки.

Публічне управління та адміністрування в установах освіти. Публічне управління та адміністрування в установах охорони здоров'я. Публічне управління та адміністрування в закладах сфери послуг. Публічне адміністрування у сфері містобудівної діяльності. Публічне адміністрування у сфері електроенергетики. Енергетична політика, забезпечення енергетичної безпеки. Публічне адміністрування у сфері телекомунікацій. Публічне адміністрування у сфері транспорту, дорожнього господарства та перевезень. Публічне адміністрування у сфері захисту конкуренції у підприємницькій діяльності. Публічне адміністрування у сфері державних закупівель. Правові основи публічного адміністрування у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 10. Процеси підготовки та ухвалення публічно-управлінських рішень в контексті забезпечення їх якості

Визначення поняття «управлінське рішення». Особливості управлінських рішень, що приймаються в системі адміністративно-державного менеджменту. Класифікація рішень. Умови прийняття управлінських рішень.

Технології вироблення та прийняття управлінських рішень, що пропонуються наукою управління. Основні етапи підготовки й прийняття державно-управлінських рішень.

Основні блоки процесу опрацювання державно-управлінських рішень: виникнення ситуації, що вимагає прийняття рішення; підготовка необхідної інформації; підготовка варіантів рішень; прийняття (вибір) рішення; організація реалізації прийнятого рішення.

Загальнонаукова методологія виробітки й прийняття управлінського рішення. Системний і комплексний підхід щодо вирішення управлінських проблем. Основні методи, що використовуються в процесі виробітки й прийняття управлінського рішення: моделювання, експеримент, економіко-математичні та соціологічні методи. Переговорний процес як специфічний метод, що використовуються в процесі виробітки й прийняття управлінського рішення.

Основні тенденції та напрямки еволюції управління якістю у сфері публічного управління та адміністрування. Сутність, зміст, механізми та інструментарій забезпечення якості публічно-управлінських рішень. Тотальне управління якістю (TQM)

Тема 11. Ефективність та результативність діяльності публічних адміністрацій.

Інструменти діяльності публічних адміністрацій: переконання, фінансові засоби, правила, організаційні структури. Моделі ефективності організацій за їхніми елементами: Збалансована рахункова картка., Критерій Балдріджа, Модель Європейського фонду якісного менеджменту, Відмінна модель публічної служби. «Доктрини ефективності».

Модель ефективності діяльності публічних адміністрацій. Зовнішні та внутрішні можливості. Організаційні результати: внутрішні і зовнішні. Результати діяльності.

Оцінка ефективності діяльності публічної адміністрації з точки зору її клієнтів. Критерії оцінки. Експертні оцінки. Опитування населення. Рівень задоволеності населення.

Оцінка ефективності діяльності публічної адміністрації з точки зору їхніх співробітників. Критерії оцінки. Експертні оцінки. Опитування співробітників публічної адміністрації.

Високоєфективні організації. Характеристики високоєфективних організацій. Порівняльна характеристика високоєфективних та традиційних організацій.

Аутсорсинг адміністративно-управлінських процесів. Упровадження моделей управління якістю в практику публічного адміністрування.

Тема 12. Публічне управління сталим розвитком

Сутнісні детермінанти сталого розвитку. Сталий та збалансований розвиток. Діагностика дисбалансів розвитку економічної системи на мезорівні. Наукові концепції сталого та збалансованого розвитку. Чинники та індикатори сталого розвитку. Методологічні

підходи до оцінювання сталого розвитку. Національна парадигма сталого розвитку
Глобальні рейтинги України за індикаторами сталого розвитку.

Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку. Інституційні
детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку територій.

Економічні умови збалансованого розвитку територій. Оцінювання
конкурентоспроможності та економічної безпеки територій. Стратегічні засади
інвестиційного забезпечення сталого розвитку. Оцінювання економічних індикаторів сталого
розвитку. Цілісність і сталий розвиток територій

Формування якісно нового етапу суспільного розвитку, обумовленого ступенем
задоволення потреб населення. Перехід України до формування новітньої національної
політики досягнення збалансованості між соціально-економічним прогресом та потребами
збереження довкілля. Упровадженням принципів сталого розвитку, зміни структури
споживання, збереження, невиснажливого використання і відтворення природних ресурсів,
екологічної безпеки в регіональну політику. Формування національної стратегії сталого
розвитку у сфері гарантування економічної, соціальної, екологічної безпеки (ЕБ).

Поняття раціоналізації природокористування. Стимулювання оптимального
природокористування

Міжнародні угоди, до яких приєдналась Україна. Концепція, стратегія та національний
план дій щодо переходу до сталого (збалансованого) розвитку. Механізми, етапи та очікувані
результати імплементації програмних заходів переходу до сталого (збалансованого)
розвитку.

Тема 13. Громадськість та її роль в публічному управлінні.

Роль громадськості у демократичних суспільствах та її вплив на прийняття рішень у
публічному управлінні.

Механізми взаємодії між громадськістю та державними органами в процесі прийняття
рішень.

Роль громадських організацій, активістів і медіа у формуванні громадської думки та
моніторингу урядових дій.

Забезпечення відкритості, прозорості та відповідальності в управлінні справами
держави.

Виклики та можливості, пов'язані з розвитком громадянського суспільства та
громадськості в умовах сучасних суспільств.

Тема 14. Етика та антикорупційні аспекти в публічному управлінні.

Етичні норми поведінки державних службовців, їх обов'язки та відповідальність у
здійсненні державних функцій.

Визначення етики в публічному управлінні та розгляд її ключових принципів. Аналіз
етичних норм та стандартів поведінки державних службовців, їх відповідальність за
дотримання цих норм. Роль етичних комісій та органів у забезпеченні етичної поведінки в
публічному секторі.

Проблема корупції як серйозної загрози ефективності публічного управління,
аналізуються основні методи його запобігання та протидії.

Основні причини та наслідки корупції в публічному управлінні, її вплив на розвиток
держави та суспільства. Методи та стратегії протидії корупції в державному управлінні:
правові, інституційні та етичні підходи. Міжнародний досвід боротьби з корупцією та його
застосування в контексті публічного управління в Україні. Значення прозорості та
відкритості у протидії корупції та забезпеченні етичного управління.

Тема 15. Ефективність та результативність діяльності публічних адміністрацій.

Визначення ефективності публічних адміністрацій та огляд основних підходів до її
вимірювання. Аналіз ключових чинників, щодо успішності управління державними

справами та досягнення суспільних цілей. Оцінка ролі лідерства та управлінських стратегій у забезпеченні ефективності публічної адміністрації.

Вивчення викликів, пов'язаних із підвищенням ефективності управління в умовах швидких змін у суспільстві та технологічним прогресом. Роль інноваційних підходів та цифрових трансформацій у підвищенні ефективності публічних адміністрацій.

Міжнародний досвід в досягненні ефективності публічного управління та його застосування в Україні.

Роль ефективної комунікації та залучення громадськості у підвищенні ефективності публічних адміністрацій.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. Архітектоніка управління збалансованим розвитком національної економіки/ кол. моног. за ред. Т.Л. Желюк.-Тернопіль: Крок, 2017. -337 с
2. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: посіб. Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. 204.с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/346596794.pdf>
3. Гордієнко Л. Ю. Публічне врядування : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко, С. В. Лукашев. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 388 с.
4. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально- методичний посібник. О.Ю. Кононенко. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с. URL: http://www.geo.univ.kiev.ua/images/doc_file/navch_lit/posibnik_Kononenko.pdf
5. Кравченко В. В., Бородін Є. І., Квітка С. А. Місьцеве самоврядування в системі публічного управління : навч. посіб. у схемах. – Дніпро : ГРАНІ, 2018. – 148 с.
6. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с. URL: http://dSPACE.knau.kharkov.ua/jspsui/bitstream/123456789/1076/1/%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%A0._%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%98%D0%91._%D0%9F%D0%A3%D0%91%D0%9B._%D0%90%D0%94%D0%9C._2018_.PDF
7. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / [Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.] ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. – Вид. 2-ге, допов. та перероб. – Харків : Право, 2021. – 238 с.
8. Особливості публічного управління та адміністрування: посіб. / Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. К. : КНУКіМ, 2016. 167 с.
9. Прилипко В.А., Боголюбов В.М., Піскунова Л. Е. Стратегія сталого розвитку. Навч.-метод. пос. – Київ : Видавничий центр НАУ. – 118 с. URL: http://ecoacademy.org.ua/sites/default/files/theme_files/prylpko_ta_in._2008_posibn._strategiya_stalogo_rozvytku.pdf.
10. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. – Харків : НАУ «ХАІ», 2021. – 128 с.
11. Публічне управління та адміністрування : посіб. / Скидан О., Якобчук В., Дадій Н., Хомаківський Є. та ін. ; за заг. ред. О.В. Скидана. Житомир : ЖНАЕУ, 2017. 705 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/8495/1/Publichne_upravlinnia_2017.pdf
12. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 606 с
13. Публічне управління та адміністрування. Радник-консультант органів державної влади: навч. метод. комплекс / проф. І. П. Бідзюра, проф. Ю. П. Сурмін , доц. Н. В. Грабовенко, доц. В. В. Утвенко, доц. А. М. Шаповалова / за заг. ред. проф. І. П. Бідзюри, проф. Ю. П. Сурміна , доц. Н. В. Грабовенко. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. — 500 с. — Бібліогр. у кінці кожної навч. програми.
14. Публічне управління = Public Administration : навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін. ; [за заг. ред. А.В. Стасишина]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 460 с.
15. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: Навч. посібник / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2019. – 380 с.

16. Публічне управління: термінологічний словник / уклад.: В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.Є. Петрос та ін. : за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.Є. Петрос. – К. : НАДУ, 2018. - 224 с.
17. Сталій розвиток суспільства. Навчальний посібник - Сталій розвиток суспільства: навчальний посібник. авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Середя, Т. Тимочко. 2 вид. К.; 2011. URL: <http://sd4ua.org/stalij-rozvytok-suspilstva-navchalnyj-posibnyk-stalij-rozvytok-suspilstva-navchalnyjposibnyk-avt-a-sadovenko-l-maslovska-v-sereda-t-tymochko-2-vyd-k-2011-392->
18. Сталій розвиток. Короткий термінологічний словник для магістрів усіх напрямів підготовки [Текст] / Уклад.: М. З. Згуровський, Г. О. Статюха, І. М. Джигирей. – К.: НТУУ "КПІ", 2008. – 52 с. (НТБ ім. Г.І. Денисенка)
19. Управління змінами в публічному адмініструванні : навч. посіб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова [та ін.] ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. – 148 с.
20. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. – Дніпро. : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 278 с.
21. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник / О. М. Ястремська, Л. О. Мажник. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 132 с.

ДОДАТКОВА

1. Громадівська модель самоврядування в Україні : колективна монографія / Кол. авт. ; за заг. ред. Проф. Ю.М. Бардачова, І.П. Лопушинського, Р.М. Плюща.- Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2019. – 708 с.
2. Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади : колект. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.]; за заг. ред. С. М. Серьогіна – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. – 253 с.
3. Державна служба / підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю.В.Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст. голови), С.М.Серьогін (заст. голови), [та ін.]. – К.; Одеса : НАДУ, 2013. – Т.2. – 348 с.
4. Децентралізація влади в Україні: оцінювання результатів формування та розвитку самодостатніх громад: монографія / За заг. та наук. ред. С. М. Серьогін, І. А. Чикаренко, Н.А. Липовська, Н. Т. Гончарук, Є. І. Бородін, [та ін.] – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. – 278 с.
5. Куйбіда В. С. Професійна мобільність та проблеми професіоналізації персоналу публічного управління : монограф. / В. С. Куйбіда, І. В. Шпекторенко. – К иїв : НАДУ, 2018. – 256 с.
6. Муркович Л.І., Гончарук Н.Т. Розвиток форм безпосередньої участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення : монографія / Л.І. Муркович, Н.Т. Гончарук. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. - 188.с.
7. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні : аналіт. доповідь / [Яблонський В. М., Балакірева О. М., Бондар Т. В. та ін.] ; за заг. ред. О. А. Корнієвського. – К. : НІСД, 2017. – 56 с.
8. Публічна служба: системна парадигма : колект. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.]; за заг. ред. С. М. Серьогіна – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 270 с.
9. Взаємодія органів державної влади з громадськістю. Онлайн-курс // https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IAP101+2019_T3
10. Публічні консультації онлайн. Онлайн-курс// <https://osvita.diia.gov.ua/courses/e-consultations>
11. Доступ до публічної інформації». Освітній серіал // <https://osvita.diia.gov.ua/courses/access-to-public-information>

ІНТЕРНЕТ САЙТИ

1. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Громадянське суспільство і влада : урядовий інформаційно-комунікаційний ресурс. – Режим доступу : <http://civic.kmu.gov.ua>.
3. Координаційна рада з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України. – Режим доступу : <http://civil-rada.in.ua>.
4. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
5. Ресурсний центр «Гурт»: – Режим доступу : <https://gurt.org.ua/>
6. Центр політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>.
7. CIVICUS – World Alliance for Citizen Participation (Світовий альянс для участі громадян). – Accesses mode : <http://www.pgexchange.org/>.
8. Dr. Clare W. Graves Website – Accesses mode : <http://www.clarewgraves.com/>.

9. European CAF Resource Centre – EIPA. – Accesses mode : <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>.
10. Knowledge Hub. – Access mode : <https://knowledgehub.local.gov.uk>.
11. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу. http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.doc.
12. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. – Режим доступу : www.nads.gov.ua.
13. Офіційний веб-сайт European Group of Public Administration (EGPA). – Режим доступу : <http://www.iias-iiisa.org/egpa/>
14. Sustainable development knowledge platform [Electron. resource] / UN. – Access link: <https://sustainabledevelopment.un.org>
15. Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні 2020 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://me.gov.ua/Documents/Download?id=4819b04d-99d6-47d3-a0db-fd4a4215f13d>
16. Публікації ООН в Україні [Електрон. ресурс] / ООН в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukrainepublications>.
17. Публікації ПРООН в Україні [Електрон. ресурс] / ПРООН в Україні. – Режим доступу: <https://issuu.com/undpukraine>
18. Сталий розвиток для України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://sd4ua.org>